

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

Aşağıda verilen sorular MEB tarafından yapılan ve hazırlanan **LGS** (2024 – 2018) **örnek sorular** (2025 – 2018) **Bursluluk** (2024 – 2018) **TEOG – SBS** ve **DPY** sınavlarındaki soruların kazanımlara ayrılmış şekilde en yenisinden eski tarihlişine göre toplanmış ve sıralanmış halidir.

MEB bu kazanımdan **3** adet **LGS** sınavında, **19** adet **örnek sorularda**, **11** adet **Bursluluk** sınavında, **1** adet **DPY**’ de, **1** adet **SBS**’ de olmak üzere toplam **35** soru hazırlamış ve sormuştur.

NOT: Bu çalışmada yer alan soruların telif hakları, MEB’e aittir.

1-) On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında Avrupa’da başlayan Sanayi İnkılabı, önemli gelişmelere neden olmuştur. Sanayileşen devletler, kendi endüstrileri için ham madde sağlayabilecekleri ve aynı zamanda yeni ürünleri satabilecekleri ülkeler aramışlardır. Bunun sonucunda eskiden beri ekonomik ilişkileri bulunan, siyasi ve askerî açıdan zayıflamış Osmanlı Devleti’ne yönelmişlerdir. Sanayi İnkılabı’nı gerçekleştirememiş bu devleti; geniş toprakları, nüfus yoğunluğu, sahip olduğu yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla ham madde alanı ve pazar olarak görmüşlerdir.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi İnkılabı’nın etkileri, Avrupa’daki ülkeler ile sınırlı kalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti, jeopolitik konumu nedeniyle güçlü bir ekonomiye sahip olmuştur.
- C) Osmanlı ülkesi, güçlü devletlerin sömürgecilik faaliyetlerine açık hâle gelmiştir.
- D) Sanayi İnkılabı, Osmanlıdaki ham madde kaynakları sayesinde gerçekleşmiştir.

İTA. 8.1.1. (2023 LGS)

2-) “Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti’nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir.” **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı’nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman’ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlının dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

İTA. 8.1.1. (2020 LGS)

3-) Osmanlı Devleti’nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir “Osmanlı Milleti” oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti’nin Birinci Dünya Savaşı’nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti’nden ayrılması

İTA. 8.1.1. (2020 LGS)

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

ÖRNEK SORULAR (2025'ten 2018'e sıralı şekilde)

4-) On sekizinci yüzyılın ikinci yarısından itibaren Avrupa'da buharlı makinelerin sanayide kullanılması, o güne kadar kol gücüyle çalışan atölye ve imalathanelerin fabrikalara dönüşmesine ve üretimde iş bölümünün yaygınlaşmasına yol açtı. Pazar için sürekli üretime geçildi. Sanayileşen devletler, artan ham madde ihtiyacı ve ürünlerin pazarlanması sorununu çözmek için dünyanın az gelişmiş ülke ve bölgelerini ele geçirmeye veya kaynaklarından yararlanmaya başladı.

Bu metinde Avrupa'daki sözü edilen gelişmelerin sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sömürgecilik faaliyetleri hız kazanmıştır. C) Üretimde büyük bir artış yaşanmıştır.
B) Yeni devlet rejimleri ortaya çıkmıştır. D) Teknolojide büyük gelişmeler görülmüştür.

5-) Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, Avrupa'daki kuvvetler dengesini büyük ölçüde değiştirerek yeni ulus devletlerin kurulmasına yol açtı. XIX. yüzyılda sanayileşmenin hız kazanması ise Avrupa'yı dünyanın sermaye, sanayi ve üretim merkezi hâline getirdi.

Bu metinde Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olan hangi faktörler vurgulanmıştır?

- A) Dinî - Siyasi B) Siyasi - Ekonomik C) Hukuki - Askerî D) Ekonomik – Hukuki

6-) 23 Temmuz 1908'de Sultan II. Abdülhamid meşrutiyeti yeniden ilan etti. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra sansür kaldırıldı, tutuklular serbest bırakıldı ve genel af ilan edildi. Meclis-i Mebusan, 7 Aralık 1908 tarihinde resmen yeniden açıldı. Meclis-i Mebusan'da Türk, Arap, Arnavut, Rum, Ermeni, Sırp, Bulgar ve Yahudi milletvekilleri görev yaptı.

Bu bilgilere göre,

- I. Halkın yönetime katılması sağlanmıştır.
II. Basın yayın hayatını kısıtlayan kararlar alınmıştır.
III. Meclis-i Mebusan, Müslüman ve gayrimüslimlerden oluşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

7-) Yeni Osmanlılar, Osmanlı Devleti içinde yaşayan halkı, hangi din veya milletten olursa olsun, kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçladılar. Yeni Osmanlılara göre gayrimüslim isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste gayrimüslimlere de temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Yeni Osmanlıların, aşağıdakilerden hangisini önlemeyi amaçladıkları söylenebilir?

- A) Ayrılıkçı hareketlerin durdurulmasını C) Osmanlı Devleti'nin dağılmasını
B) Halkın ülke yönetimine katılmasını D) Toplumsal eşitliğin sağlanmasını

8-) Osmanlı aydınları ve devlet adamları, Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek için çaba sarf etmişlerdi. Bu amaçla Tanzimat ve Islahat Fermanlarının yayımlanmasını, Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesini ve Meşrutiyet yönetimine geçilmesini sağlamışlardır.

Bu çalışmalarla;

- I. Anayasalı ve parlamentolu düzeni kurmak,
II. Devletin siyasi birliğini korumak,
III. Ülke içinde özerk bölgeler oluşturmak
amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

9-) Osmanlılık düşüncesi, hangi din ve soydan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Bu düşüncüyü savunanlar milliyetçilik düşüncesine dayalı bağımsızlık hareketlerini durdurup ülkenin dağılmasını engellemeyi hedeflemiştir. Buna göre Müslüman ve gayrimüslim bütün topluluklar Osmanlı milletinin birer parçası olup aynı hak ve sorumluluklara sahip, ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı olarak kabul edilmiştir. Bu düşüncüyü hayata geçirmek için de meşruti yönetim zorunlu görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlılık düşüncesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bütün toplumsal unsurların eşitliğini savunur.
- B) Müslüman olmayanlara devlet kurma hakkı tanır.
- C) Devletin bütünlüğünü korumayı amaçlar.
- D) Anayasal monarşiyi öngörür.

10-) Yeni Osmanlılar ile anlaşılan ve 1876'da tahta çıkan II. Abdülhamit, Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-ı Esasi'yi ilan etti ve böylece meşrutiyet yönetimine geçildi. Bu anayasa ile Osmanlı Devleti'nin genel yapısı ve vatandaşların temel hak ve hürriyetleri ilk kez bir kanun metni içinde düzenlendi. Kanun-ı Esasi'ye göre yürütmenin başı olan padişah, sadrazam ve bakanları seçerdi. Bakanlar padişaha karşı sorumluydu. Fakat 1877'de toplanan Meclis uzun ömürlü olmadı. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndaki kötü gidiş padişah ve meclis arasında anlaşmazlığa yol açtı. Bunun üzerine II. Abdülhamit meclisin çalışmalarına son verdi.

Bu metinden aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kanun-ı Esasi'de insan hak ve özgürlükleri ile ilgili hükümler yer almıştır.
- B) Yaşanan dış gelişmeler demokratikleşme çabalarını olumsuz etkilemiştir.
- C) Kanun-ı Esasi'nin ilanına rağmen padişahın otoritesi devam etmiştir.
- D) Meşrutiyet yönetimi padişah değişikliğine yol açmıştır.

Osmanlılık	Batıcılık
Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olacaktı. Böylece toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan devlet dağılmaktan kurtulacaktı.	Osmanlı Devleti yönetim ve hukuk alanıyla toplumsal alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa ülkede yaşayan gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçecekler ve böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktı.

11-) Aşağıdakilerden hangisi bu fikir akımlarının ortak amaçları arasında gösterilemez?

- A) Toplumda demokrasi bilincini yerleştirmek
- B) Devletin varlığını devam ettirmek
- C) Birlik ve beraberliği sağlamak
- D) Milliyetçi isyanları önlemek

12-) Fransız İhtilali'yle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler yayılmıştır. Ortaya çıkan bu kavramlar dünya genelinde etki göstererek evrensel bir nitelik kazanmıştır. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkilemiştir. Bu süreçte Fransızlar milliyetçilik fikrini "Her Millele Bir Devlet" sloganıyla dış politikada bir araç olarak kullanmış ve bunun da etkisiyle imparatorluklar parçalanma sürecine girmiştir.

Buna göre,

- I. Ulus devlet anlayışı ortaya çıkmıştır.
- II. Devletler arasında ittifaklar kurulmuştur.
- III. Fransa, milliyetçilik akımını yaymaya çalışmıştır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

13-) Fransız İhtilali Avrupalı devletler tarafından başlangıçta ülkenin iç meselesi olarak görülmüş, Fransa'nın ihtilal sonrası zayıflayacağı iddia edilmiş ve bu nedenle Fransa kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştır. Zamanla ihtilalin getirdiği yeni ilkelerin Osmanlı Devleti gibi Avrupa'nın monarşik yönetimlerini de tehdit etmeye başlaması, bu devletlerin politikalarının değişmesine yol açmıştır. Nitekim ihtilal sonrası ortaya çıkan düşünceler önce Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayılmıştır.

Metinde Fransız İhtilali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Ortaya koyduğu fikirlerin evrensel boyuta ulaştığı
- B) Halk örgütlenmesi olarak ortaya çıktığı
- C) Geniş bir katılımı gerçekleştirildiği
- D) İnsan haklarına önem verdiği

14-) Fransız İhtilali ile yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen aydınlar; devletin bütünlüğünü sarsan gayrimüslim isyanlarını önlemek için bazı çözümler önerdiler. Onlara göre gayrimüslimlerin isyan etmesinin temel nedeni padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Jön Türklere göre bu isyanların önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste herkese temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Jön Türkler aşağıdaki alanlardan hangisinde değişim yaşanması gerektiğini savunmuştur?

- A) Askerî örgütlenme
- B) Yönetim sistemi
- C) Ekonomik yapı
- D) Dış politika

15-) Osmanlı Devleti, Rusya başta olmak üzere Avrupa devletlerinin saldırıları sonucu XIX. yüzyıla ülke sınırları daralarak girmişti. Bu saldırılar karşısında denge politikası izleyerek ayakta kalmaya çalışan Osmanlı Devleti siyasi, askerî, sosyal ve ekonomik bakımdan oldukça zayıflamıştı. Devlet, XIX. yüzyılın başlarından itibaren bütün bu olumsuz gelişmelerin yanı sıra başka sorunlarla da karşı karşıya kalmıştı. Bunların başında gayrimüslim halkın isyanları gelmekteydi.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Toprak kayıpları yaşamıştır.
- B) Merkezî otoriteyi güçlendirmiştir.
- C) Toprak bütünlüğünü korumaya çalışmıştır.
- D) İçte ve dışta güvenlik sorunları yaşamıştır.

16-) Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda israf edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular. Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaşıyordu.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- B) Alınan borçlar ekonomik sorunları çözmede yetersiz kalmıştır.
- C) Devletin gelirleri, giderlerini karşılayamaz hâle gelmiştir.
- D) Avrupalı Devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki siyasi nüfuzu azalmıştır.

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

Avrupalı devletler, keşfettikleri yeni topraklarda yürüttükleri sömürgecilik ve koloncilik faaliyetleri sayesinde büyük bir zenginliğe kavuşmuştur. Avrupa'nın, sömürge topraklarından elde ettiği zenginlik, Avrupa'da bir refah ortamı oluşturmuştur. Bununla birlikte kömür ve demir başta olmak üzere maden kaynaklarının zenginliği, sanayinin ihtiyaç duyduğu enerji ve demir ihtiyacının düşük maliyetle karşılanmasını sağlamıştır. Bu madenlere sahip İngiltere, Almanya ve Fransa gibi ülkeler gerek demir sanayisinde gerekse buhar gücü ile işleyen makinelerin çalışması için ihtiyaç duyulan enerji kaynağının temininde avantaj elde etmişlerdir.

17-) Buna göre Avrupa'da Sanayi İnkılabı'nın gerçekleşmesinde;

- I. Enerji kaynaklarının varlığı,
- II. Yeterli sermaye birikiminin oluşu,
- III. Teknolojik gelişmenin sağlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

18-) 1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Balkanlardaki gayrimüslim milletler Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başlamışlardı. Bu durum karşısında devletin birliğini muhafaza edebilmek ve yeni şartlara uyum sağlayabilmek için Avrupa'nın da etkisiyle 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir. Tanzimat ile birlikte din ve mezhep ayrılığının ortadan kaldırılması, hukuksal eşitliğin sağlanması amaçlanmıştır. Daha sonra ise 28 Şubat 1856'da Islahat Fermanı ile gayrimüslim halka yeni haklar verilmiş, bütün siyasal ve sosyal düzenlemeler 1876'daki Kanun-ı Esasi ile birlikte hukuksal bir nitelik kazanmıştır. Bütün bu uygulamalardaki esas amaç, Müslim ve gayrimüslim halkın Osmanlılık üst kimliği ile ortak bir vatandaşlık etrafında birlikteliğini sağlamak olmuştur. Bunun sonucunda oluşan Osmanlılık fikri, aydınlar ve yöneticilerin öncülüğünde imparatorluğun birliğini sağlamak amacıyla bir çözüm olarak gündeme gelmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri hukuki düzenlemeler ile engellenmeye çalışılmıştır.
- II. Osmanlılık düşüncesiyle gayrimüslim halkın ayrılıkçı düşüncelerinin önüne geçilmiştir.
- III. Ortak vatandaşlık bilinci dinî inanç, soy ve kültür birliği temel alınarak oluşturulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

19-) 1876'da ilan edilen anayasa (Kanun-i Esasi) ile Türk tarihinde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Buna göre Kanun-i Esasi'nin ilanı ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Temel hakları korumak
- B) Anayasal düzene geçmek
- C) Yargı bağımsızlığını sağlamak
- D) Padişah otoritesini güçlendirmek

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

20-) 1789'da Fransız İhtilali sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri, içerisinde farklı ulusları barındıran imparatorluklarda bir takım sıkıntıların baş göstermesine neden olmuştur. Bazı Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla Osmanlı Devleti içerisinde bulunan Sırp, Rum, Bulgar gibi uluslar Osmanlıya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Buna karşılık milliyetçilik fikri, Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında;

- I. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya sahip olduğu,
II. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne karşı dostça tavırlar sergilediği,
III. Milliyetçilik fikrinin Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında etkili olduğu,
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?
A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

21-) Aşağıdaki tabloda 19. ve 20. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya çıkan fikir akımlarıyla ilgili bilgiler verilmiştir.

I. Osmanlıcılık	II. İslamcılık	III. Türkçülük
Hangi din ve ırktan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmanın amaçlandığı bu akımla imparatorluğun bütünlüğünü sağlamak hedeflenmiştir.	Devleti kurtarmak için hangi milletten olursa olsun bütün müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.	Devlet; dili, dini, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta durabilir. Bu nedenle Osmanlı Türklerine ulusal bilinç kazandırılmalıdır.

Bu bilgilere göre, Müslüman olan Trablusgarp halkının 1911 yılında yapılan Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer alması bu akımlardan hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III.

22-) Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına
B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına
C) Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına
D) Ülke topraklarının uluslararası açık bir pazara dönüşmesine

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

BURLULUK SORULARI (2024'ten 2018' sıralı şekilde)

23-) Sanayi İnkılabı ile sanayisi gelişen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri düşük gümrük maliyetleriyle Osmanlı Devleti'ne kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları, Avrupa'dan gelen ucuz sanayi mallarıyla doldu ve halk ithal ürünleri satın almaya yöneldi.

Buna göre, Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne etkisi ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmıştır.
- B) Devlet dış borçlarını tamamen ödemiştir.
- C) İşsiz insan sayısı azalmıştır.
- D) Ülke uluslararası açık pazara dönüşmüştür.

24-) Sanayi İnkılabı ile şehirlerde kurulan fabrikaların etkisiyle hizmet sektörü gelişti. Köylerden kentlere göçler arttı. Fabrikalarda çalışan insanlar işçi sınıfını oluşturdu. Büyük şirketler kuruldu ve bankacılık sektörü gelişti. Kara yolu ve demir yolu yapımı hız kazandı. Seri üretime geçildi ve üretim maliyetleri düştü.

Bu metinde, Sanayi İnkılabı'nın hangi alandaki etkisine değinilmemiştir?

- A) Ekonomi B) Sağlık C) Sosyal D) Ulaşım

25-) Osmanlılık; Fransız İhtilali sonrasında ulusçuluk düşüncesinin yayılmasına karşı, imparatorluk sınırları içerisindeki tüm unsurları bir arada tutmak ve bu sayede devletin toprak kayıplarının önüne geçmek için ortaya atılan bir düşünce akımıdır.

Buna göre, Osmanlılık akımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla hedefe ulaşmayı amaçladığı
- B) Batıdaki gelişmelerin tesiriyle ortaya çıktığı
- C) Millî bir devlet olma yolunda atılan bir adım olduğu
- D) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumayı hedeflediği

26-) Osmanlı Devleti'nde çoklu hukuk sistemi mevcuttu. Bu sistemde şer'i mahkemeler, Batı tarzı mahkemeler ve azınlıklara ait mahkemeler yer alıyordu. Bu mahkemelerde farklı hukuk kuralları uygulanıyordu.

Bu durum, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin olmadığını gösterir?

- A) Azınlık haklarının B) Demokratik anlayışın C) Öğretim birliğinin D) Hukuk birliğinin

27-) Osmanlılık fikri, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya millettense olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçladı. Bu fikir akımını benimseyenler devleti yıkılmaktan kurtarmak için herkesin aynı haklara sahip olması gerektiğini savundular.

Bu bilgiye göre, Osmanlılık fikri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birleştiricidir. B) Eşitlikten yanadır. C) Devletin bekasını amaçlamıştır. D) Din birliğini hedeflemiştir.

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

28-) XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderleri karşılamaya çalıştı. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler, bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular. Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri toplayarak alacaklı devletler arasında paylaşıyordu.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Büyük toprak kaybına uğramıştır.
- B) Avrupalı devletlere ilk kez kapitülasyonlar vermiştir.
- C) Vergi kaynaklarıyla tüm borçlarını ödemiştir.
- D) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir

29-) Panslavizm; Slav ulusların özellikle Balkanlardaki Sırpların, Hırvatların, Slovenlerin ve Bulgarların, Rusya'nın önderliğinde siyasi bir birliğe kavuşmasını amaçlar.

Buna göre "Panslavizm" düşüncesinin ortaya çıkmasında aşağıdaki kavramlardan hangisi etkili olmuştur?

- A) Milliyetçilik
- B) Turancılık
- C) Batıcılık
- D) Osmanlıcılık

30-) Osmanlı Devleti 18. ve 19. yüzyıllardan itibaren Avrupalı devletlerin siyasi ve ekonomik baskıları nedeniyle gücünü kaybetmeye başlamıştır. Bu süreçte Osmanlı Devleti, milliyetçilik akımının etkisiyle kendi içinde yaşayan farklı milletlerin isyanları nedeniyle parçalanırken, ekonomik olarak da üretim araçlarında makineleşmeye geçemediği için zamanla Avrupalı devletlerin ham madde ve pazar kaynağı hâline gelmiştir.

Verilen bilgide Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkileyen gelişmelerin hangilerinden söz edilmiştir?

- A) Coğrafi Keşifler - Aydınlanma Çağı
- B) Sanayi İnkılabı - Coğrafi Keşifler
- C) Aydınlanma Çağı - Fransız İhtilali
- D) Fransız İhtilali - Sanayi İnkılabı

31-) Fransız İhtilali; yeni bir devlet anlayışı ve yeni bir dünya görüşü ortaya koyarak tek kişinin egemen olduğu kökleşmiş siyasal düzeni yıktı. Fransa sınırlarını aşarak dünyaya yayıldı. Fransız İhtilali'nin temel dayanağı "millî irade" kavramı oldu. Bu süreçte Fransa Anayasası, bütün yönetimlerin kaynağını millettten aldığını ve kanundan daha üstün bir otorite olmadığını vurguluyordu.

Buna göre Fransız İhtilali ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Fransa'da iktidarın kaynağını değiştirmiştir.
- B) Hukukun üstünlüğü ilkesini öne çıkarmıştır.
- C) Evrensel bir olay hâline gelmiştir.
- D) Kişi egemenliğini savunmuştur

32-) Jön Türklere göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı ve bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeliydi.

Aşağıdakilerden hangisi Jön Türklerin bu düşüncelerinin etkisiyle ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Tanzimat Fermanı'nın ilanı
- B) Mebusan Meclisinin açılması
- C) Kanun-i Esasi adıyla bir anayasa çıkarılması
- D) Mecliste gayrimüslim milletvekillerinin yer alması

8. SINIF 1. ÜNİTE 1. ÖĞRENME ÇIKTISI

GELİŞEN AVRUPA VE GÜÇ KAYBEDEN OSMANLI DEVLETİ

33-) Türkçülük akımı, özellikle II. Meşrutiyet Dönemi'nde gelişmiştir. Bu akımının öncüleri; dili, dini, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak devleti ayakta tutmayı istiyorlardı. Bunun için Osmanlı Türklerine ulusal bilinç kazandırmayı, bu bilinçle Türk ulusuna siyasi bir canlılık getirmeyi ve milliyetçi isyanlarla dağılmakta olan devleti kurtarmayı hedefliyorlardı.

Bu bilgilerden Türkçülük akımı ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşılabilir?

- A) Öncüleri kimlerdir?
- B) Amaçları nelerdir?
- C) Sonuçları nelerdir?
- D) Kimler destek vermiştir?

TEOG, SBS, DPY SORULARI

34-) Balkanlarda ortaya çıkan ayrılıkçı fikirler, Osmanlı aydınları arasında yeni anlayışlara neden oldu. Fransız İhtilali'nin etkilerini gören bu kişiler Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülük gibi fikir akımlarına yöneldiler. Bu akımların ortak amacı, devleti içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmaktı.

Bu paragrafa göre Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü dönemle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fransız İhtilali'nin Osmanlı'da etkili olduğu
- B) Kurtuluş için farklı fikirlerin ortaya çıktığı
- C) Fikir akımlarının kötüye gidişi durdurduğu
- D) Azınlıkların Osmanlı'dan ayrılmak istediği

35-) Sanayi İnkılabı ile sanayileşmeyi gerçekleştiren ülkelerde büyük fabrikalar kuruldu. Böylece mallar hızlı ve ucuz üretilmeye başlandı. Üretimdeki artışa bağlı olarak ham madde ve Pazar ihtiyacı ortaya çıktı. Sanayileşmiş ülkeler bu ihtiyaçlarını karşılamak için dünyanın geri kalmış ülkelerini, siyasi ve ekonomik egemenlikleri altına almaya yöneldiler. Bu durum devletlerarası ekonomik rekabete ve gruplaşmalara neden oldu.

Verilen bilgilere göre Sanayi İnkılabı aşağıdakilerden hangisine neden olmamıştır?

- A) Sömürgeciliğin yaygınlaşmasına
- B) Uluslararası_ ticaretin gelişmesine
- C) Küçük atölyelerin giderek önem kazanmasına
- D) Sanayileşen ülkeler arasındaki çıkar çatışmalarına

CEVAP ANAHTARI

1-) C	2-) C	3-) D	4-) B	5-) B	6-) C
7-) C	8-) A	9-) B	10-) D	11-) A	12-) B
13-) A	14-) B	15-) B	16-) D	17-) D	18-) A
19-) D	20-) B	21-) C	22-) D	23-) D	24-) B
25-) C	26-) D	27-) D	28-) D	29-) A	30-) D
31-) D	32) A	33-) B	34-) C	35-) C	